

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Et Stykke Perlesnor

Citation: Andersen, H. C.: "Et Stykke Perlesnor", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. III kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal, C. A. Reitzel, 1990, s. 140*. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr03val-shoot-workid77221.pdf> (tilgået 30. november 2021)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. III kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

Et Stykke Perlesnor.

I.

X Jernbanen i Danmark strækker sig endnu kun fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*, den er et Stykke Perlesnor, dem Europa har en Rigdom af; de kosteligste Perler der nævnes: Paris, London, Wien, Neapel -, dog mangen Een udpeger ikke disse store Stæder som sin skønneste Perle, men derimod viser hen til en lille umærkelig Stad, der er Hjemmets Hjem, der boe de Kjære; ja, tidt er det kun en enkelt Gaard, et lille Huus, skjult mellem grønne Hækker, et Punkt, der flyver hen idet Banetoget jager forbi.

X Hvormange Perler er der paa Snoren fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*? Vi ville betragte sex, som de Fleste maae lægge Mærke til, gamle Minder og Poesien selv give disse Perler en Glands, saa at de straae ind i vor Tanke.

X Nær ved Bakken, hvor *Frederik den Sjettes* Slot ligger, *Oehlenschlägers* Barndoms Hjem, skinner i Læ af Søndermarkens Skovgrund een af Perlerne, man kaldte den »*Philemon og Baucis Hytte*,« det vilde sige: to elskelige Gamles Hjem. Her boede *Rahbek* med sin Hustru *Camma*, her, under deres

[141](#)

X gjestfrie Tag, samlede sig i en Menneskealder alt Aandens Dygtige fra det travle *Kjøbenhavn*, her var et Aandens Hjem, - - og nu! siig ikke, »ak, hvor forandret!« - nei, endnu er det Aandens Hjem, Drivhuset for den sygnende Plante! Blomsterknoppen, der ikke er mægtig nok til at udfolde sig, gemmer dog, skjult, alle Spirer til Blad og Frø. Her skinner Aandens Sol ind i et fredet Aandens Hjem, opliver og levendegjør. Verden rundt om Straaler ind gennem Øinene i Sjælens ugranskelige Dybde: *Idiotens Hjem*, omsvævet af Menneskekjærligheden, er et helligt Sted, et Drivhuus for den sygnende Plante, der skal engang omplantes og blomstre i Guds Urtegaard. De Svageste i Aanden samles nu her, hvor engang de Største og Kraftigste mødtes, vexlede Tanker og løftedes opad - opad blusser end her Sjælens Flamme i »*Philemon og Baucis Hytte*«.

X Kongegravenes By ved Hroars Væld, det gamle *Roeskilde*, ligger for os; Kirkens slanke Taarnspir løfte sig over den lave By og speile sig i Issefjorden; een Grav kun ville vi her søge, betragte den i Perlens Glar; det er ikke den mægtige Uniondronning Margrethes - nei, inde paa Kirkegaarden, hvis hvide Muur vi tæt ved flyve forbi, er Graven, en ringe Steen er lagt hen over den, Orgelets Drot, den danske Romances Fornyer, hviler her; Melodier i vor Sjæl bleve de gamle Sagn, vi fornåm hvor: »de klare Bølger rulled,« »der boede en Konge i Leire!« - *Roeskilde*, Kongegravenes By, i din Perle ville vi see paa den ringe Grav, hvor i Stenen er hugget Lyren og Navnet: *Weyse*.

X Nu komme vi til *Sigersted* ved Ringsted By; Aaleiet er lavt; det gule Korn voxer, hvor *Hagbarths* Baad lagde an, ikke langt fra *Signes* Jomfrubuur. Hvo kjender ikke Sagnet om *Hagbarth*, der hang i Egen og *Signelils* Buur stod i Lue, Sagnet om den stærke Kjærlighed.

X »Deilige *Sorø* omkrandsed af Skove!« din stille Klosterby har faaet Udkig mellem de mosgroede Træer; med Ungdomsblik seer den fra Akademiet ud over Søen til Verdens-Landeveien, hører Locomotivets Dragepuste, idet den flyver gennem Skoven. *Sorø*, du Digtingens Perle, der gemmer *Holbergs Støv*! Som en mægtig, hvid Svane ved den dybe Skovsø ligger dit Lærdoms Slot, og op til den, og derhen søger vort
*
[142](#)

X Øie, skinner, som den hvide Stjerneblomst i Skovgrunden, et lille Huus, fromme Psalmer klinge derfra

ud gennem Landet, Ord mæles derinde, Bonden selv lytter dertil og kjender svundne Tider i Danmark. Den grønne Skov og Fuglens Sang høre sammen, saaledes Navnene *Sorø* og *Ingemann*.

☒ Til *Slagelse* By -! hvad speiler sig her i Perlens Glar? Forsvundet er Antvorskov Kloster, forsvundet Slottets rige Sale, selv dets eensom staaende forladte Fløi; dog et gammelt Tegn staaer endnu, fornyet og atter fornyet, et Trækors paa Høien derhenne, hvor i Legendens Tid *Hellig-Anders*, den Slagelse Præst, vaagnede op, baaren i een Nat herhid fra Jerusalem.

☒ *Korsør* - her fødtes Du, der gav os:

☒ - »Skjæmt med Alvor blandet
»I Viser af Knud Sjællandsfar.«

☒ Du Mester i Ord og Vid! de synkende gamle Volde af den forladte Befæstning er nu her det sidste synlige Vidne om dit Barndoms-Hjem; naar Solen gaaer ned, pege deres Skygger hen paa den Plet, hvor dit Fødehuus stod; fra disse Volde, skuende mod *Sprogøs* Høide, saae Du, da Du »var lille,« »Maanen ned bag Øen glide« og besang den udødelig!, som Du siden besang Schweitses Bjerge, Du, som drog om i Verdens Labyrinth og fandt, at -

☒ »- ingensteds er Roserne saa røde,
»Og ingensteds er Tornene saa smaa,
»Og ingensteds er Dunene saa bløde
»Som de, vor Barndoms Uskyld hvilte paa!«

☒ Lunets liflige Sanger! vi flette Dig en Krands af Skovmærker, kaste den i Søen, og Bølgen vil bære den til Kielerfjord, paa hvis Kyst dit Støv er lagt; den bringer Hilsen fra den unge Slægt, Hilsen fra Fødebyen *Korsør* - hvor Perlesnoren slipper!

☒ -----

☒

II.

☒ »Det er rigtignok et Stykke Perlesnor fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*,« sagde Bedstemoder, der havde hørt læse, hvad vi nu nys læste. »Det er en Perlesnor for mig og det blev den mig

* 143

☒ allerede for nu over fyrretyve Aar siden!« sagde hun. »Da havde vi ikke Dampmaskinerne, vi brugte Dage til den Vei, hvor I nu kun bruge Timer! Det var 1815; da var jeg een og tyve Aar! det er en deilig Alder! skjøndt op i de Treds, det er ogsaa en deilig Alder, saa velsignet! - I mine unge Dage, ja, da var det en anderledes Sjeldenhed, end nu, at komme til *Kjøbenhavn*, Byen for alle Byerne, som vi ansaae den. Mine Forældre vilde, efter tyve Aar, engang igjen gjøre et Besøg der, jeg skulde med; den Reise havde vi i Aaringer talt om og nu skulde den virkelig gaae for sig! jeg syntes, at et heelt nyt Liv vilde begynde, og paa en Maade ogsaa begyndte der for mig et nyt Liv.

☒ Der blev syet og der blev pakket sammen og da vi nu skulde afsted, ja, hvor mange gode Venner kom ikke for at sige os Lev vel! det var en stor Reise vi havde for! Opad Formiddag kjørte vi ud fra *Odense* i mine Forældres holsteenske Vogn, Bekjendte nikkede fra Vinduerne hele Gaden igennem, næsten til vi vare heelt ude af Sanct Jørgens Port. Veiret var deiligt, Fuglene sang, Alt var Fornøielse, man glemte, at det var en svær, lang Vei til *Nyborg*; mod Aften kom vi der; Posten indtraf først ud paa Natten og før afgik ikke Børt-Fartøiet; vi toge da ombord; der laae nu ud foran os det store Vand, saa langt vi kunde øine, saa blikstille. Vi lagde os i vore Klæder og sov. Da jeg i Morgenstunden vaagnede og kom op paa Dækket, var der ikke det Mindste at see til nogen af Siderne, saadan en Taage havde vi. Jeg hørte Hanerne gale, fornam, at Solen kom op, Klokkerne klang; hvor mon vi var; Taagen lettede, og vi laae saamænd endnu ligeudenfor *Nyborg*. Opad Dagen blæste endelig en Smule Vind, men stik imod; vi krydsede og krydsede, og endelig vare vi saa heldige, at vi Klokken lidt over Elleve om Aftenen naaede *Korsør*, da havde vi været to og tyve Timer om de fire Miil.

☒ Det gjorde godt at komme i Land; men mørkt var det, daarligt brændte Lygterne og Alt var saa vildtfremmed for mig, der aldrig havde været i nogen anden By end i *Odense*.

☒ »See, her blev *Baggesen* født!« sagde min Fader, »og her levede *Birckner*!«

☒ Da syntes mig, at den gamle By med de smaa Huse blev med Eet lysere og større; vi følte os dertil saa glade ved at have Landjorden under os; sove kunde jeg ikke den Nat over alt det

* 144

☒ Meget, jeg allerede havde seet og oplevet, siden jeg iforgaars tog hjemme fra.

☒ Næste Morgen maatte vi tidligt op, vi havde for os en slem Vei med forfærdelige Banker og mange Huller til vi naaede *Slagelse*, og videre frem paa den anden Side var nok ikke stort bedre, og vi vilde gjerne saa betids komme til *Krebsehuset*, at vi derfra endnu ved Dag kunde gaae ind i *Sorø* og besøge *Møllers Emil*, som vi kaldte ham, ja, det var Eders Bedstefader, min salig Mand, Provsten, han var Student i *Sorø* og netop færdig der med sin anden Examen.

☒ Vi kom efter Middag til *Krebsehuset*, det var et galant Sted dengang, det bedste Vertshuus paa hele Reisen og den yndigste Egn, ja, det maae I da Alle indrømme, at den endnu er. Det var en ferm Vertinde, Madam *Plambek* Alt i Huset som et glatskuret Spækbræt. Paa Væggen hang i Glas og Ramme *Baggesens* Brev til hende, det var nok værd at see! mig var det en stor Mærkelighed. - Saa gik vi op til *Sorø* og traf der *Emil*; I kan troe, han blev glad ved at see os, og vi ved at see ham, han var saa god og opmærksom. Med ham saae vi da Kirken med *Absalons* Grav og *Holbergs* Kiste; vi saae de gamle Munke-Indskrifter, og vi seilede over Søen til »*Parnasset*,« den deiligste Aften jeg mindes! jeg syntes rigtignok, at skulde man nogensteds i Verden kunde digte, maatte det være i *Sorø*, i denne Naturens Fred og Deilighed. Saa gik vi i Maaneskin ad *Philosophgangen*, som de kalde det, den deilige eensomme Vei langs Søen og Flommen ud mod Landeveien til *Krebsehuset*; *Emil* blev og spiste med os, Fader og Moder fandt, at han var bleven saa klog og saae saa godt ud. Han lovede os, at han inden fem Dage skulde være i *Kjøbenhavn* hos sin Familie og sammen med os; det var jo Pintsen. De Timer i *Sorø* og ved *Krebsehuset*, ja, de høre til mit Livs skjønneste Perler! -

☒ Næste Morgen reiste vi meget tidligt, for vi havde en lang Vei før vi naaede *Roeskilde*, og der maatte vi være saa betids at Kirken kunde sees, og ud paa Aftenen Fader besøge en gammel Skolekammerat; det skete ogsaa og saa laae vi Natten over i *Roeskilde* og Dagen derpaa, men først ved Middagstid, for det var den værste, den meest opkjørte Vei, vi havde tilbage, kom vi til *Kjøbenhavn*. Det var omtrent tre Dage, vi havde

* 145

☒ brugt fra *Korsør* til *Kjøbenhavn*, nu gjør I den samme Vei i tre Timer. Perlerne ere ikke blevne kosteligere, det kunne de ikke, men Snoren er bleven ny og vidunderlig. Jeg blev med mine Forældre tre Uger i *Kjøbenhavn*, *Emil* vare vi der sammen med i hele atten Dage, og da vi saa reiste tilbage til *Fyen*, fulgte han os lige fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*, der bleve vi forlovede før vi skiltes ad; saa kunne I nok forstaae mig, at ogsaa jeg kalder fra *Kjøbenhavn* til *Korsør* et Stykke Perlesnor.

☒ Siden, da *Emil* fik Kald ved *Assens*, bleve vi gifte; vi talte tidt om *Kjøbenhavns*-Reisen, og om at gjøre den engang igjen, men saa kom først Eders Moder, og saa fik hun Søskende, og der var Meget at passe og tage vare paa, og da nu Fader forfremmedes og blev Provst, ja, Alt var en Velsignelse og Glæde, men til *Kjøbenhavn* kom vi ikke! aldrig kom jeg der igjen, hvor tidt vi tænkte derpaa og talte derom, og nu er jeg bleven for gammel, har ikke Legeme til at fare paa Jernbane; men glad ved Jernbanerne er jeg! det er en Velsignelse at man har dem! saa komme I hurtigere til mig! Nu er *Odense* jo ikke stort længere fra *Kjøbenhavn*, end den i min Ungdom var fra *Nyborg*! I kunne nu flyve til *Italien* ligesaa hurtigt som vi vare om at reise til *Kjøbenhavn*! ja det er Noget! - alligevel bliver jeg siddende, jeg lader de Andre reise! lader dem komme til mig! men I skulle ikke smile endda, fordi jeg sidder saa stille, jeg har en anderledes stor Reise for, end Eders, een, meget hurtigere, end den paa Jernbanerne; naar *Vor Herre* vil, reiser jeg op til »Bedstefader,« og naar saa I have udrettet Eders Gjerning og glædet Eder her ved denne velsignede Verden, saa veed jeg, at I komme op til os, og tale vi da der om vort Jordlivs Dage, tro mig, Børn! jeg siger ogsaa der som nu: »fra *Kjøbenhavn* til *Korsør*, ja, det er rigtignok et Stykke Perlesnor!«

*